



STANOVISKO

k návrhu zákona o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov

1. Popis návrhu

Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky predkladá návrh zákona o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

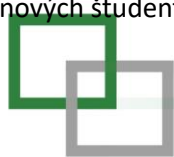
Nový zákon je primárne zameraný na otázky štúdia, v rozsahu kompetenčných otázok a rozhodovacích procesov vnútri vysokých škôl v podstatnej miere zachováva aktuálny právny stav.

Cieľom návrhu je zjednodušiť a sprieľadniť právnu úpravu, znížiť administratívne zaťaženie vysokých škôl aj študentov a zároveň zaviesť jasné pravidlá pre implementáciu bolonského procesu. Východiskom je eliminovať ustanovenia, ktoré sú z hľadiska efektívneho fungovania vysokých škôl a realizácie štúdia nadbytočné, neprehľadné a príliš podrobné. K takýmto opatreniam patrí napríklad úprava ustanovení regulujúcich jednotlivé registre.

Návrh zákona poskytuje väčšiu mieru slobody vysokým školám i študentom pri zachovaní základného rámca pravidiel. Návrh kladie dôraz na zvýšenie úrovne zručností absolventov a ich lepšiu pripravenosť na trh práce, a to najmä prostredníctvom prakticky orientovanej výučby a posilnenia spolupráce s odborníkmi z praxe. Navrhovaná právna úprava zavádza flexibilné štúdium umožňujúce kombináciu rôznych foriem vzdelávania, zohľadňovaných pri uznávaní kreditov. Pre študentov sa tiež zavádza možnosť výberu absolvovania záverečnej stáže alebo písania záverečnej práce. Zároveň sa určenie formy záverečnej práce ponecháva na vysokú školu, ktorá môže zohľadniť špecifiká toho, ktorého študijného odboru.

Návrh zákona vytvára podmienky aj pre poskytovanie krátkych študijných programov. Na zvýšenie úrovne zručností študentov sa zavádzajú povinné doktorandské školy zamerané na akademické, pedagogické a vedeckovýskumné kompetencie, povinné praktické vyučovanie v profesijných, učiteľských a zdravotníckych odboroch, definovanie inštitútu fakultných škôl a zapojenie odborníkov z praxe do vyučovania v nových funkčných pozíciách profesijných lektorov. Podporuje sa zodpovedné a transparentné využívanie umelej inteligencie ako nástroja vo vzdelávaní a tvorivej činnosti, pričom študenti budú povinní uvádzať jej použitie.

V oblasti bezpečnosti a podpory študentov sa posilňuje ochrana akademickej pôdy, výslovne sa ustanovuje možnosť vylúčiť študenta zo štúdia v prípade ohrozenia života, zdravia, či bezpečnosti. Podporujú sa študentské spolky a ich činnosť bude zohľadňovaná pri bonifikácii (napr. pri prideľovaní internátov alebo kreditov). Vysoké školy budú povinné poskytovať poradenské a podporné služby pre študentov a zamestnancov, pričom sa zavádza systém mentoringu a tútorstva („buddy systém“) na uľahčenie integrácie nových študentov.





V oblasti zabezpečovania kvality dochádza k zmene v spôsobe obsadzovania členov výkonnej rady SAAVŠ – nominácie sa nahrádzajú výberovým konaním s cieľom preveriť znalosť procesov kvality, pričom členmi rady budú aj dvaja študenti a zástupcovia zamestnávateľov. Zefektívňuje sa priebežný dohľad zo strany SAAVŠ a procesy súvisiace s opravnými opatreniami. Celkovo tak návrh zákona prináša modernizáciu a posilnenie dohľadu nad kvalitou vysokoškolského vzdelávania pri zachovaní autonómie a rozvoji priestoru pre inováciu, spoluprácu a inklúziu.

2. Stanovisko SOS

Spoločné odbory Slovenska nemajú k predloženému materiálu pripomienky.

3. Závery a odporúčania

Spoločné odbory Slovenska odporúčajú materiál na ďalšie legislatívne konanie.

